

Lp. Tõnu Tuppits
Tallinna Keskkonnaamet
Harju 13 Tallinn 10130

Koopia:

Hr. Jüri Ratas, Tallinna linnapea

Pr. Ly Jalakas, Harjumaa Keskkonnateenistuse keskkonnakaitse peaspetsialist

Pr. Tiina Napp, Harjumaa Keskkonnateenistuse looduskaitse peaspetsialist

TAOTLEJA: Seltsing Roheline Merivälja

esindaja: Eliko Petser (47500100001)

10130 Tallinn, Harju maakond

10130 Tallinn, Harju maakond

10130 Tallinn, Harju maakond

TAOTLUS ETTEPANEKU TEGEMISEKS KESKKONNAMINISTEERIUMILE PIRITA RANNIKUMETSA KAITSE ALLA VÕTMISEKS

I Taotluse eesmärk

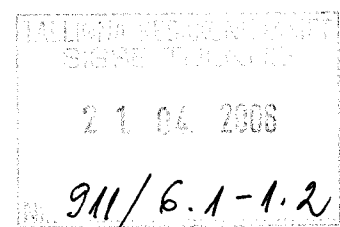
Tulenevalt Looduskaitseaduse &-ist 8 teeb taotleja ettepaneku Tallinna Keskkonnaametile esitada taotlus Keskkonnaministeeriumile menetluse alustamiseks Pirita rannamaastiku ja -metsa kaitse alla võtmiseks riiklikul tasandil koos kaitse-eeskirja jõustamisega vastavalt Looduskaitseadusele, eesmärgiga kaitsta ja säilitada Pirita rannaala terviklikkust ja miljööd ning takistada sellel kahjulikku tegevust. Taotleja teeb ettepaneku Pirita rannametsa kui kaitsemetsa looduskaitse alla võtmiseks, kehtestades rannametsa kategooria, funktsioonid ning piirangud kogu rannaala majandamisel. Taotletava kaitseala piirid on lisatud kaardile.

II Taotluse motiivid

Taotlus on motiveeritud Pirita rannametsa staatuse ja funktsioonide õiguslikust määratlematusest (erinevalt nt: Pirita jõe ürgoru maastikukaitsealast), eelkõige tulenevalt Pirita linnaosa üldplaneeringu puudumisest ning sellest tulenevalt tõhusa ja toimiva seadusandliku kaitse puudumisest.

Pirita linnaosas on valdav maa-alade nn. projektipõhine arendamine, mis tihti ei toimu kooskõlas Tallinna üldplaneeringuga. Tihti huvitatakse arendajale või poliitilisele grupile kasulikust huvist, jättes kõrvale avaliku ruumi kui terviku tasakaalustatud arengu ning avalikkuse aktiivse kaasamise planeeringute (s.h. linnaosa üldplaneeringu) koostamisse ja menetlusse. Pirita linnaosal puudub nii kehtestatud üldplaneering kui ehitismäärus ning seda olukorras, kus linnaosas tervikuna toimub üliaktiivne ehitustegevus ning elanikkond kasvab jõudsalt. Arendustegevus linnaosas toimub üksikute detailplaneeringute alusel, millega muudetakse tihti ka Tallinna üldplaneeringut. Eeltoodu on tinginud linnaosa tasakaalustamata arengu, miljööväärtuslike piirkondade täisehitamise, 400 ha metsa maharaiumise ning muud sügava järeelmõjuga vead avaliku ruumi kasutamisel.

Arendajate ja sageli ka linnaosa poolt pakutud lahendustes on rõhk urbaniseerumisel, väärtustamata Pirita rannaalale ja -metsale omast miljööväärtuslikku keskkonda. Taotleja on seisukohal, et projektipõhine arendustegevus, linnaosa üldplaneeringu puudumine ning Pirita rannametsa õigusliku staatuse ja funktsioonide määratlemata jätmine toob kaasa korvamatuid kaotusi Pirita linnaosa omapära säilitamisel.

On toimumas tegevusi, millega püütakse kujundada Pirita rannametsast tavaline linnapark. Pirita Rannahoone ümber toimuv on näide sellest, kui lihtsalt toimub ehitise kasutuse sihtotstarbe muutmine - rannahoonest sai büroo-apartementidega hoone, millele 2006. aasta mais valmib juurdeehitusena 31 1-5 toalist korteriomandit. Käimasolevast rannahoone ehitustegevuse laienemisest rannametsa on ainult üks samm edasi ehitustegevuse hiilivale laienemisele kogu Pirita rannametsa territooriumile. Pretsedent on loodud ning kui kehtestada range kaitserežiimiga kaitsemetsale oluliselt nõrgemate piirangutega pargikaitse, oleme realselt kaotanud Pirita rannapiirkonnale iseloomuliku ja tervikliku metsamaastiku miljöö ning andnud võimaluse tulevikus Pirita rannametsas ehitustegevuseks üksikute detailplaneeringute kaupa. Pirita rannametsas ehitustegevus, elutervete puude mahavõtmine, lõkete tegemine ning autode jt mootorsõidukite sõitmine ja parkimine peaks olema rangelt keelatud. Sellest tulenevalt tuleb viivitamatult üheselt määratleda Pirita rannametsa staatus, funktsioon ja piirangud, mis tagaksid väärtusliku rannaala ja -metsa säilimise.

III Taotluse põhjendus

Tulevikule mõeldes tuleks Pirita rannaala ja -metsa terviklikku arengut vaadelda sootuks keskkonnasäästlikuma nurga alt. Seoses keskkonnamõju hindamisega juhiti muuhulgas tähelepanu metsa ja aluspinnase kaitse vajadusele. Pirita rannamets on rannikuala kaitsemets (ranna kaitsmiseks määratud püsimeets), mis on istutatud oma kindlal eesmärgil kaitsta pinnast erosiooni eest ja tõkestada deflatsiooni koos sinna istutatud puudega ja tallamisõrna alustaimestikuga, kus puude kõrvaldamine ja igasugune ehitustegevus soodustab negatiivset mõju kogu metsa ulatuses. (Prof. dr. E. Kumari: „...mererannikul kasvavad metsad on kaitsemetsadeks, kus lageraie, karjatamine, kändude juurimine ja pinnakatte kõrvaldamine on keelatud.”) Looduskaitseaduse §37 lg 2 sätestab, et ranna ja kalda piiranguvööndis asuvate metsade kaitse eesmärk on vee ja pinnase kaitsmine ja puhketingimuste säilitamine ning et ranna piiranguvööndis on keelatud lageraie. Tallinna üldplaneeringus on rannäärsete metsade juhtfunktsioon samuti ”kaitsemets”.

Kaitse alla võtmise peamine põhjendus on kaitsta Pirita rannamännikut ja kogu Pirita rannaala seisundit kui terviklikku ökosüsteemi, väärtustades kaitsemetsa talle omasel looduslikul kujul. Rannamänniku säilitamise kaitseabinõu vähendab rannamännikus allesolevate kaitsealuste taimeliikide hävimisohtu. Kaitsealuste taimeliikide kasvukohtade säilitamiseks tuleb kaitsta eelkõige liikide tähtsamaid leiukohti. Kaitsealused liigid Pirita rannamännikus (PLO ÜP Strateegiline KMH 2002, lk 41-42 pt.4.4):

- tumepunane neiuvaip – „*Epipactis atrorubens*” – liiki ohustab tallamine, noppimine, ala “haljastamine”;
- aas-karukell – „*Pulsatilla pratensis*” – liiki ohustab kasvukohtade hoonestamine, korjamine ja liivikute “haljastamine”;
- roosa merikann – „*Armeria maritima*” – ohustab intensiivne rannametsa kasutamine.

Samuti on kaitse alla võtmise põhjendusteks vajadus takistada arendajate edaspidist ehitustegevust Pirita rannametsas ning vajadus tõsta küllastajate ja elanikkonna hoolivust ja keskkonnateadlikkust piirkonnast (kaitsemetsa märgistamine). Kõnealuse maa-ala kaitsmisega riiklikul tasandil oleks edaspidi võimalik vältida erinevate võimulolevate kohaliku omavalituse poliitiliste gruppide parandamatuid vigu kaalutlusõiguse alusel otsuste tegemisel, mis on seotud Pirita rannaala tulevikuga. Taotleja leiab, et Looduskaitseadusest tulenevad piirangud ranna ja kalda piiranguvööndis ja ehituskeeluvööndis pole piisavad eelpool taotletud kaitse tagamiseks, kuivõrd Looduskaitseadus võimaldab nimetatud vööndites nende ulatuse vähendamist ning ehitustegevust detailplaneeringute alusel vastavalt kohaliku omavalituse otsustele.

Kaitsmist vajava ala pindala: vt. kaart (lisa)

Taotletavad kaitsepiirangud: soovitatavalt maastikukaitseala (või looduskaitseala) sihtkaitsevööndi kaitserežiimiga, millel kehtiks kaitse-eeskiri.

Kaitse alla võtmisega seotud kulutuste hinnang: menetluskulud, pindalaliste kaartide koostamine ning kaitseala märgistamine.

IV Taotluse õiguslikud põhjendused

Eesti Vabariigis ranna-alade planeerimise põhimõtteid sätestav Läänemere-äärsete riikide kokkuleppe alusel sündinud dokument VASAB 2010 ("Visions and Strategies around the Baltic 2010") formuleerib Läänemere piirkonna ruumilisi ühishuvisid väljendava visiooni. VASAB 2010 programmdokumendi "Soovitused Läänemere rannikualade planeerimiseks" kohaselt "tuleb rannikualad loodus- ja kultuuriressursse ning puhkehuvisid kahjustada võivatest ehitistest ja infrastruktuurist hoida nii puhtana kui võimalik", "tuleb tagada rannikualade puhkeväärtuste ja looduse ilu kaitse ning inimeste juurdepääs rannikule ja kogu rannajoonele" ja "igasugune tegevus rannikualadel peab soodustama säästlikku arengut, kindlustama elanikele sobivad elamistingimused ning garanteerima rannajoone dünaamilise tasakaalu, bioloogilise mitmekesisuse ja kultuuripärandi säilimise." Ranna-alade tiheasustamine ei ole nende põhimõtetega kooskõlas.

Eesti Vabariik on 19. aprillil 1995 ratifitseeritud Läänemere merekeskkonna kaitse konventsiooni osaline ja Läänemere Merekeskkonna Kaitse Komisjoni e. Helsingi Komisjoni liige ning võtnud endale seega kohustuse järgida Helsingi Komisjoni soovitusi. Antud juhul on kavandatav tegevus vastuolus soovituselga HELCOM 15/1 "Rannajoone kaitse", mille kohaselt konventsiooni osalistel tuleks võtta tarvitusele kõik meetmed tagamaks rannajoone kaitse ja mitte lubada ranna-aladel tegevusi, mis muudavad pöördumatult loodust ja maastikku nagu mineraalide ja pinnase kaevandamine, ehitamine (v.a. juba käimasoleva põllumajandamise või kalanduse tarbeks, olemasolevatele hoonetele saunade ehituseks) sadamate, teede, kämpingualade rajamine jne. , välja arvatud juhul, kui on tõendatud ülisuur avalikkuse huvi ja vähemtundlike alade kasutamise võimatus.

Looduskaitse seadus, eelkõige seaduse alljärgnevad sätted:

§1 1), 2); §2 (1)(2); §3 (1)(2); §4 (2) (3) (5) 2); §5 (1); §7; §8 (1) (2) ; §10 (1) (4); §11 (1) 1) – 5); §14 (1) 1) - 8); §22 (1) 1) – 5); §27 (1); või §28 (1) ; §32 (1) (2) (3); §34; §35 (1) 1) 2) 3); §37 (1) 1), (2), (3) 4) 6); §38 (1) 2) ,(3),(9); §40 (1) (2)(3) (4); §41 (2)(4); §46 (3); §48 (3); §49 (1) 2).

Tallinna Linnavalitsuse poolt koostatud Pirita linnaosa üldplaneeringu strateegiline keskkonnamõjude hindamine (2002.a.).

Pirita linnaosa haldusterritooriumil tegutsevad kodanike omaalgatuslikud seltsid ja seltsingud on valmis tegema koostööd Tallinna Keskkonnaametiga, Pirita Linnaosa Valitsuse, Harjumaa Keskkonnateenistuse jt institutsioonidega kõigis Pirita tasakaalustatud arengut puudutavates küsimustes ning eriti Pirita rannametsa kaitse alla võtmisel, sh kaitse-eeskirja väljatöötamisel. Samuti palume teha Tallinna Keskkonnaametil omapoolseid ettepanekuid, mil viisil tagada Pirita rannaala kaitse piirkonnas alates Ranna tee algusest kuni Miiduranna sadamani (s.h. Merivälja muuli ümbruskond), kuivõrd kõnealune rannaala vajab viivitamatult õiguslikke aluseid, et tagada nimetatud piirkonnas miljööväärtus, saastatuse likvideerimine, ehitustegevuse keeld muuli ümbriseval maa-alal ning olemasolevate ehitiste (arhitektuuriliselt kaunite miljööväärtusega bussiootepaviljonide) taastamine.

Tallinn

20.04.2006.a.

Seltsing Roheline Merivälja

esindaja: Eliko Petser

